

Forfatter: Anker, Carsten Tank

Titel: BREV TIL: Konow, August FRA: Anker, Carsten Tank (1814-04-26)

Citation: Anker, Carsten Tank: "BREV TIL: Konow, August FRA: Anker, Carsten Tank (1814-04-26)", i *Christian Frederik og Carsten Anker's Brevveksling 1814 - samt Uddrag af deres Breve fra 1801-13 og fra 1815-17*, CHRISTIANIA, s. 215. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002155169-000-shoot-L0021551690000077.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Christian Frederik og Carsten Anker's Brevveksling 1814 - samt Uddrag af deres Breve fra 1801-13 og fra 1815-17

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

11.

London, 26. April 1814.

[Bilag til underdanigst Skrivelse af s. D.]

Velbyrdige Hr. A. Konow.

Kongelig preussisk Konsul i Bergen,

for Tiden i Amsterdam.

Ofte har jeg tsenkt paa Dem, Høistærede, og paa den Dem tiltænkte Mission, endog under mit Ophold her, der dog kan lignedes s. 216 ved en Malstrøm, der opsluger al Tanke. Endelig havde jeg den Grlæde for nogle Dage siden ved Deres Kjærkomne af 15. d. M. at erfare Deres Ankomst til Holland.

14

Til Lykke af mit ganske Hjerter, til Lykke! Jeg nærede det Haab, at Reisen maaske kunde gaaet herom. Vi kunde da have taltes ved og overlagt meget. Mig syntes, det var —s Hensigt, idetmindste hans Ønske.

Nu vil vi tage Tin gene, som de er, og benytte dem saa godt, vi kan. Ilde, meget ilde er det imidlertid, at vi ikke har Chifres med hinanden, thi man er her ikke ganske fri for at aabne Breve.

Den 9. f. M. gik jeg ombord i Christianssand, og formedelst Storm af utjenlig Vind maatte vi søge Leith, hvor vi ankom d. 12. Jeg var neppe kommen iland, førend min Ankomst var anmeldt i nogle Aviser, som: „Baron Anker, Envoye from Norway" ; i andre som: „at the head of a deputation to solicit assistance of Great-Britain against the annexation of Norway" etc. Alle med forskjellige Bemærkninger, som de sig i alle Ting blandende Newspaper-Editors, enhver efter sine Evner og politiske Parti, kan finde paa, dels for at lade vigtig, dels for at fylde Bladene.

Under mit Ophold i Leith kontraherede jeg om 2 à 3000 Tender Rug, som fandtes der og i Newcastle, udstedte Licencer, hvortil.....havde givet mig Fuldmagt, for disse og for adskillige Ladninger Potatos, som Spekulanter for egen Regning sendte til Norge etc.

Imedens jeg glædede mig ved saaledes at kunne anvende nogle Dage til vore lidende Landsmænds Gravn, var den svenske Mission her paa Stedet ikke mindre virksom i den Helvedes Hensigt at skade dem. Ved dens Indflydelse blev det udvirket, at alle Skibe for Norge blev stoppede ved Toldboden, ikke alene de, der vilde udklarere, men endog de, der var udklarerede, men ei afseilede. To Dage efter min Afreise fra Leith ankom denne Order did, og straks blev Indladningen, som var begyndt, stanset. Her paa Stedet laa 2 eller 3 Skibe. bestemte til Norge, som havde samme Skjæbne. De føler, hvad det maatte have for Virkning paa mit Sind at se min Ankomst Aarsagen til saa.

s. 217 Konsul August Konow.
1780-1873.

s. 218s. 219 fiendtlig Medfart, allerhelst da jeg straks derpaa erfarede, at her laa 5 à 6000 Tdr. østersøisk Rug til Udslibning, og som vi kunde have faaet. Men vi er hærdede i Modgang, og vi vil som standhaftige Kristne ei forsage.

Saasart min Ankomst til Landet var bleven bekjendt, havde den svenske Mission offentlig truet med, at jeg ikke skulde vorde antagen, og om end dette skede, skulde jeg ei forblive her 24 Timer, før jeg fik mit Reisepas, omtrent som det gik Grev Bernstorff.

Disse Trusler og Pralier er blevne igjentagne under mit Ophold, dog med adskillige Modifikationer. Imidlertid har jeg nu ikke faaet noget Reisepas, i hvor ivrigen de Svenske har gjort Paastand derom. Jeg har nok merket Symptomer til den Hensigt at føie de Svenske, men jeg har afverget Stødet, thi Adgang til Lemmerne af Ministerio er mig ikke negtet.

Hvad der er passeret mellem disse og mig, kan jeg ikke her meddele, saa gjerne jeg vilde, ja burde.

Ponte-Corvo fandt jeg ved min Ankomst endnu at staa høit anskreven, og som saadan maatte det ei forundre, at man ikke kunde indlade sig med N. De store Tildragelser og de hermed forbundne Omstændigheder har efterhaanden svækket hans Popularitet, og jeg har endnu det faste Haab, at det engelske Ministerium, ligesaa lidet som Nationen, vil fornegte den ædle Liberalitet og Retfærdighed, som karakteriserede Nationen.

Jeg haaber, kort sagt, at England for det første ingen Del vil tage i Trætten mellem Norge og Sverige. Det har sagt i et af de ministerielle Blade, nævnlige: „Morning-Heraldsu under 18. d. M.: „That there has been issued

order in Council prohibiting all intercourse between Great-Britain and Norway in consequence of the insurrection in that Country." [„At der fra Ministeriet var udgaaet Forbud mod al Forhandling mellem Storbritannien og Norge paa Grund af den Reisning, der fandt Sted i dette Land".]

Men indtil denne Dag er der ingen ofhciei Bekræftelse paa denne Tidning. Jeg har dem, som passer op for mig.

Englands og de allierede Magters hemmelige Hensigter med Ponte-Corvo er og bliver en vigtig Omstændighed at faa, om s. 220 ikke visse, dog sandsynlige, Efterretninger om. Jeg samler her, hvad jeg kan. Gjør det samme hos Dem, og lader os af yderste Kræfter søge at række hinanden Haanden i dette Tilfælde. Hvad Efterretning, De kan give mig om Ponte-Corvo, og hvad de Forimftiges og Oplystes Mening er om ham, samt hvad der kunde transpirere om de allierede Hoffers Ytringer eller Meninger om hans politiske Eksistence maa De endelig meddele mig. Jeg kjender Deres Haand, altsaa, behøves ingen Underskrift. De behøver ikke at nævne nogen, men blot med Circumscriptioner [Omskrivninger] at pege paa den Magt, De mener. Jeg skal nok forstaa Dem. Konvoluter Brevet til et Kjøbmandshus, f. Eks.: Rooke and Horneman, Nr. 88 Queen Street, Cheapside; George Norman, Esqu., Nr. 23 Earl Street, Blackfriars; Alex. Anderson, Esqu., Nr. 17 Philpot-Lane, Fenchurch Street; Sewell and Neck, Nr. 1 Chatham Place; Boulton and Baker, Nr. 14 Chatham Place.

Varier og, kjære Ven, skriv ofte. Jeg skal ikke forsømme at skrive Dem til og melde Dem, hvad De bør vide herfra.

Fra Norge har jeg ikke havt en Linje, siden jeg reiste. En liden Slup er ankommen til Leith, som forlod Porsgrund d. 10. En Passager havde sagt, at omtrent 200 Skibe med Korn laa seilfærdige i Danmark for at gaa til Norge, saafremt de kunde komme ud for Is, og at nogle smaa var allerede ankomne fra Fyen.

Vi vil ikke forsage.

Norges Sag er god. Standhaftighed, Enighed og fremfor alt at fortjene Guds Beskyttelse ved retskafne Handlinger, — det maa styrke vort Haab.

Herfra gaar om en Uges Tid et Par Skibe med Korn og Mel til Bergen og Trondhjem. De udklarerer for Island. Jeg har medgivet dem Beskyttelsesbreve mod al Molest og Ophold, om der opkom Stridigheder mellem Norge og England. Jeg har altsaa opmuntret, i hvad jeg har kunnet, for at skaffe vort elskede Norge Føde. Dette er det vigtigste, og hvad der fattes os. For de politiske Trængsler frygter jeg meget mindre.

Taalmodighed! Det skal klare op. Nu nogle Ord om Politiken:

s. 221 Som sagt, England har endnu mig vitterligt ei givet nogen Order til de norske Havnes Blokering. Men derimod siger Aviserne i en Tidning fra Grothenborg, at man i Sverige har udgivet saadan Befaling. Sagen er sandsynlig, og jeg tror Tidningen er sand. Den første Følge af denne Foranstaltning maa blive, at Regenten vil lade udstede Kaperbevillinger i Norge for at optage svenske Skibe. Der vil blive gode og mange Fangster at gjøre, saasom Knttere og Brigger, for at møde de Svenske af samme Beskaffenhed, thi andre Fartøier bliver det vel neppe, man agter at bruge mod os.

Tror De ikke, kjære Hr. Konow, at det blev Dem muligt at faa nogen til at spekulere paa at ndrede Kapere der, hvor De nu befinder Dem? De kunde forsikre dem, at de skulde faa norske Papirer. Man behøvede blot at melde sig i Christianssand, der tage Borgerbreve og engagere et Par norske Matroser og en Styrmand og løbe ud igjen. Fangsten kunde vorde betydelig.

I den langvarige Krig, Europa har havt, og som det arme Holland ligeledes har maattet udstaa, kan det ikke feile, at de [man] i mange Aar har maattet savne de høist nødvendige Bjelker og andre Materialier, som Holland i betydelig Mængde sedvanlig hentede fra Norge. Det feiler ikke heller, at jo Holland vil igjen bringe sin Fragtfart igang. Naar nn Sverige bilder sig ind at kunne blokere Norge paa samme theoretiske Maade, som Storbritannien nogle Grange har gjort, nemlig paa Papiret og ikke effectivement ved stationerede Skibe, som — for at bruge Traktatens Ord — gjør det farligt at løbe ind eller ud af saadanne Havne, saa spørges, om Holland vil taale saadant af en ubetydelig Magt, som Sverige er?

Storbritannien kan soutinere saadanne Uretfærdigheder, men det kan jo disse Pralere ikke. Jeg overlader derfor til Deres Høivelbyrdighed, om det ikke var nyttigt, ja høist fornødent, at underholde Dem med de gjældende Mænd i Ministeriet, formodentlig Storpensionæren, — for at erfare, om man vil taale denne insolente [skammelige] Adfærd mod neutrale Magter af en Stat som Sverige.

s. 222 Jeg ved flere Eksempler paa, at man ved dette Hof har gjort de kraftigste Forestillinger mod slige Papirblokader, og at man har protesteret mod Theorien deraf som det farligste Indgreb mod alle erkjendte Traktater. Med Storbritannien er der i saa Tilfælde ingen Udkomme; thi de understøtter deres Beslutninger med Overmagten. Dette kan de Svenske ikke, og jeg er fuldkommen overbevist, at de ikke understod sig at soutinere denne Sætning, saafremt den hollandske Regjering gjør en alvorlig Forestilling mod dette

traktatstridige Skridt.

De maa, kjære Ven, bevæge Himmel og Jord i dette Tilfelde og formaa Regjeringen til et alvorligt Skridt, jo før, jo heller. Thi dersom den i Begyndelsen taaler et eneste hollandsk Skib at blive opbragt og kondemneret, fordi det enten var bestemt til eller virkelig indløb i en norsk Havn, som blot var blokeret ved en Papirbefaling og ikke de facto [i Virkeligheden] med armerede Skibe, da vil de Svenske straks beraabe sig paa saadant Eksempel for derved at gjøre paafølgende Negotiationer saameget vanskeligere.

De maa, høistærede Ven, i Deres qualité af preussisk Konsul i mine Tanker være antoriseret til at gjøre samme Bevægelser hos den preussiske Minister i Haag, paa det han fra sit Hof kunde vorde bemyndiget at gjøre fælles Sag med den hollandske Regjering i denne Henseende.

Naar man i Berlin bliver underrettet om denne svenske Papirblokade, kunde det vel hænde, at man der gav Order til den preussiske Minister i Stockholm at gjøre en saa kraftig Forestilling mod dette arrogante Skridt, at det ikke vilde vare længe, førend det igjen blev ophævet.

Spørgsmaalet er, om D. Høivelbyrdighed ikke er berettiget i en Rapport til det preussiske Ministerium at gjøre en Forestilling om det betydelige Tab, som den preussiske Navigation og Handel vilde lide ved saaledes at udelukkes fra Farten paa Norge, hvor alle Provisioner vilde være saa kjærkomne, og hvor betydelig Fragt var at erholde.

Tag dette i nøieste Overveielse, kjære Hr. Konoiv, og iverksæt, saasart det nogenlunde er Dem muligt, det fornødne desangaaende. Det forstaar sig, jeg taler ikke om de Havne, som s. 223de facto muligens kunde vorde blokerede, thi til og fra disse er Fienden berettiget at hindre al Fart, men dog skal han advare, forinden han optager noget Skib. Naar nu et neutralt Fartøj t. Eks. forefandt Christianssand virkelig blokeret, saa gaar det til Arendal eller til hvilket andet Sted, som de facto ikke er det.

Nu om en anden Post, som er os alle, mig isærdeleshed, ikke mindre magtpaaliggende:

Med Ponte-Corvo hænger det her i et Haar. Jeg kan tydelig merke, at forinden alting er afgjort med Freden i Frankrig, og saalænge han endnu er à la tête af en Arme, tager Ministrene her i Betænkning at ytre deres Hjerters Mening. Men hans uvirksomme Forhold, arregaate Væsen og Pretentioner, ikke at tale om de betydelige Subsidier, han trækker herfra Landet uden at have udrettet noget for den fælles Sag, har allerede nedsat ham betydelig i Publicii Mening, og da denne hertilands har stor Indflydelse paa Kabinetts Foretagende, saa behøver alt dette blot at komme til Modenhed for at bære gode Frugter for os.

De skjønner saaledes, allerhøistærede Ven, hvor yderlig vigtigt det er for mig at erholde paalidelige Efterretninger, hvorledes blandt andet det preussiske Hof tænker om denne Mand. Stræb derfor, jeg beder Dem indstændig derom, at forske og samle alt, hvad der er Dem muligt desangaaende og at meddele mig, hvad De erfarer.

Skriv forblummet.

At det gamle østerrigske Hof og det nye franske detesterer [afskyr] ham, derom kan der ingen Tvivl være. For det preussiske maa han omtrent være ligegyldig. Det gjælder da fornemmelig dette og det russiske.

Disse Magters Interesse kan det umuligt være at se Sveriges Magt forstørret, især til den vigtige Grad at skjænke det Norge. Saavidt jeg kjender til Politiken — dels af Erfaring, dels af Historien — pleier man ikke at holde det Løfte, der er gjort i Nødens Stund, naar den Person ikke mere kan gavne eller skade, til hvilken Løftet er gjort!

Dersom der er en russisk Minister, hvor De nu befinder Dem, feiler det ikke, at D. Høivelbyrdighed igjennem den preus-s. 224siske søger at faa Adgang til ham, da De ogsaa paa den Maade muligens kunde indhente nyttige Kundskaber.

En af mine Venner her har villet forsikre mig, at Preussen ikke vilde tillade Danmark at erholde svensk Pommern, men at det selv gjorde Paastand derom, Om der er noget virkelig i dette, bliver De vel i Stand til at opdage. Meld mig endelig, hvad De erfarer desangaaende.

Adskilligt af hvad der findes i de hollandske Aviser, indrykkes ofte i de engelske. Stræb derfor, jo før jo heller, samt af og til at faa indrykket nogle Bemærkninger til Norges Eordel og det høist betænkelige for alle søfarende Magter at se Norge i Sveriges Hænder, hvis Regjering til alle Tider har været urolig og blandet sig næsten i alle Europas Krige. For England og Holland blev det især nyttigt, at Norge forvandlede til et frit og uafhængigt Rige.

Der er jo i Holland fuldkommen Trykkefrihed? Vi har hver Dag her friske Tidninger fra Frankrig, thi Kommunikationen er baade fri og uafbrudt.

Jeg har Brev fra H. K. Høihed af 7. Martii, men som ikke er ankommet før under Skrivningen af dette. Deri underretter han mig, at jeg jevnlig kan vente Efterretning fra høistærede Ven. Jeg haaber, De med Deres merkantile Konnektioner kan træffe sikre Leiligheder, og dersom det lykkes Dem, som jeg vist haaber, at komme paa en fortløbig Fod med det hollandske Ministerium, da vilde det blive en fortræffelig Sag, om De kunde bringe det didhen, at det udenrigske Departement hos Dem vilde lade Deres Breve til mig gaa under Konvolut til den hollandske Envoyé her paa Stedet. Kan De opnaa denne Velvillighed, da behag at adressere Brevene saaledes, som paa Foden heraf findes antegnet; men da maatte De have den Grodhed med samme Post under en af de opgivne Adresser med nogle faa Linier at underrette mig om, at der var afgaaet et Brev til mig under Ministerens Couvert, saa fik jeg deraf Anledning paa en naturlig Maade at gjøre hans Bekjendtskab.

Jeg haaber, min høistærede Ven er kjendt med Dullog følgelig med et ungt Menneske af udmerkede Talenter ved Navn Villet? Isaafald s. 225beder jeg ret meget at liilse begge disse brave Mænd; de er begge mine Venner.

Jeg haaber, H. K. Høihed bar givet min høistærede Ven i Kommission at undersøge Muligheden af at opnaa at laane i Holland; hvis ikke, tør jeg paa mit An- og Tilsvaer anbefale Dem denne Grjenstand som høist vigtig.

Kunde vi erholde, om det ikke var mere end et Par Millioner Florins, da blev dette af nbeskriveligt Gravn for Norge af følgende vigtige Aarsager:

Fordi vi endnu ikke kan gjøre Regning paa nogen Udskining til England og følgelig kan intet trassere.

Fordi vi tiltrænger betydelige Kapitaler for derved at opkjøbe Kornvarer.

Fordi Norge i Begyndelsen af dets Foranstaltninger som uafhængigt Rige vil vorde ndsat for ekstraordinære Udgifter, og

Fordi det blev dobbelt fordelagtigt at optage et Laan udenlands nu, da Kursen er saa høi, — med Here Aarsager.

Hvad Sikkerheden angaar, da har Danmark, som til forskjellige Tider har negocieret betydelige Summer i Holland, aldrig stillet eller kunnet stille saadan Sikkerhed, som Norge er istand til.

For det første kunde de erholde beneficeret Gods til Pant, og for det andet kan man faa private Mænds Garanti foruden Pantet, og skulde det blive muligt at faa en større Sum laant, saasom 5 à 6 Millioner Florins, da kunde Laantagerne foruden Pantet erholde et nationalt Graranti. En Art Sikkerhed, som Danmark ifølge dets Regjeringsform aldrig har nogensinde kunnet skaffe.

Renterne maatte virkelig ikke komme i Kvæstion, og under 6 à 7 % pr. Annum kan vi ikke vente at opnaa det. De kunde gjerne blive forholdsmæssig høiere, ligesom Summen, man opnaaede, var betydelig. Provisionen maatte ogsaa være raisonnabel, thi begge Dele kunde vorde indhentede ved Fordelingen paa Kursen. Tilbagebetalingsterminerne maatte i mine Tanker ikke ske førend om 5 Aar, allerkest om 3 og da aarlig med 1/5 Part eller 1/3 Part, nævnlige saaledes: Jo før Tilbage-s. 226betalingsterminen begyndte, jo mindre maatte den aarlige Tilbagebetalingssum bliver.

For at facilitere Negociationen [lette Underhandlingerne] kunde det opnaaede Laan modtages successive [lidt efter lidt].

Skulde det nu hænde, at Regjeringens Samtykke udfordrede til saadant Laans Erholdelse, og nogle Vanskeligheder derved skulde være forknyttede, da kunde min gode Ven vel pege paa at en fordelagtig Handelstraktat muligens kunde blive Følgen a saadan Velvillighed.

Naar D. Høivelbyrdighed skriver mig til, da behag at under rette mig om Priserne paa de offentlige Fonds, især de danske thi det var vel muligt, at man kunde spekulere paa disse, saa fremt man opnaaede Laanet; thi der gives god Leilighed fo Norge at likvidere med Danmark.

Kjære Ven, skriv mig nu til ret ofte og ret omstændeligt især alt, hvad De kan erfare om Ponte-Corvo.

Lev altid lykkelig og tro mig

Deres oprigtig hengivne

C. Anker.